

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до освітньої програми
Яланецького закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів
Бершадської міської територіальної громади
Гайсинського району
Вінницької області
на 2021 – 2022 навчальний рік

І. ПРИЗНАЧЕННЯ ШКОЛИ ТА ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ
ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Метою Яланецького закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів є забезпечення повної загальної середньої освіти та всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Важливим у діяльності закладу залишається і забезпечення права здобувачів освіти на мову навчання та вивчення мови національної меншини, тобто російської мови, що сприятиме становленню духовно багатішої особистості, яка вільно володіє вміннями і навичками вільно та комунікативно доцільно користуватися рідною мовою в усіх видах мовленнєвої діяльності

Повна загальна середня освіта Яланецького ЗЗСО І-ІІІ ступенів складає три рівні освіти, визначені нормативно-правовою базою України:

- початкова освіта тривалістю чотири роки;
- базова середня освіта тривалістю п'ять років;
- повна загальна середня освіта тривалістю два роки.

Досягнення мети, тим самим призначення школи, забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначених Законом України «Про освіту»:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені Державним стандартом освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Дана Освітня програма розроблена на 2021-2021 навчальний рік відповідно до статті 33 Закону України «Про освіту», прийнятого 05.09.2017, що набув чинності 28.09.2017, "Про загальну середню освіту", постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти», наказу Міністерства освіти і науки України №1272 від 08.10.2019 р. «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти», наказу Міністерства освіти і науки України №1273 від 08.10.2019 р. «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти», відповідно до наказів №405, 408 від 20.04.2018, згідно рекомендацій листа Міністерства освіти і науки України №1/9-254 від 20.04.2018 «Щодо типових освітніх програм для 2-11 класів»:

- для 1-2-их класів – наказ Міністерства освіти і науки України №1272 від 08.10.2019 р. «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти»;
- для 3-4-их класів - наказ Міністерства освіти і науки України №1273 від 08.10.2019 р. «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»;
- для 5-9-х класів – наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;
- для 10-11-х класів - наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року №408 «Про затвердження Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня».

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

І ступінь

ПОЧАТКОВА ОСВІТА

Вступ

Освітня програма *початкової школи* окреслює рекомендовані підходи до планування й організації Яланецького ЗЗСО І-ІІІ ступенів єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями *обов'язкових результатів навчання*, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Освітня програма І ступеня (початкова освіта) розроблена на виконання: Закону України «Про освіту» (Прийняття від 05.09.2017. Набрання чинності 28.09.2017); Закону України «Про загальну середню освіту» (Із змінами, внесеними згідно із Законом № 1642-ІІІ від 06.04.2000, ВВР, 2000, № 27, ст.213),(Із змінами, внесеними згідно із Законами № 2905-ІІІ від 20.12.2001, ВВР, 2002, № 12-13, ст.92,№ 380-ІV від 26.12.2002, ВВР, 2003, № 10-11, ст.86,№ 1344-ІV від 27.11.2003, ВВР, 2004, № 17-18, ст.250,№ 2285-ІV від 23.12.2004, ВВР, 2005, № 7-8, ст.162 N 2505-ІV від 25.03.2005, ВВР, 2005, № 17, 18-19, ст.267,№ 3235-ІV від 20.12.2005, ВВР, 2006, № 9,№ 10-11, ст.96,№ 489-V від 19.12.2006 - набирає чинності з 01.01.2007 р.), крім того:

- для 1-2-их класів – наказ Міністерства освіти і науки України №1272 від 08.10.2019 р. «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти»;
- для 3-4-их класів - наказ Міністерства освіти і науки України №1273 від 08.10.2019 р. «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»;

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Загальний обсяг навчальних годин

для 1-го класу складає 805 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчальних годин для учнів 2-4-х класів складає 2695 годин/навчальний рік:

- для 2-го класу– 875 годин/навчальний рік,
- для 3-го класу – 910 годин/навчальний рік,
- для 4-го класу – 910 годин/навчальний рік.

Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Перелік освітніх галузей для 1-4 класів, які працюватимуть за НУШ

- Мовно-літературна (МЛО)
- Математична (МАО)
- Природнича (ПРО)
- Технологічна (ТЕО)
- Інформатична (ІФО)
- Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)
- Громадянська та історична (ГІО)
- Мистецька (МІО)

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів, окреслених Типовими освітніми програмами.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ ЗДОБУТТЯ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).
- Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

II ТА III СТУПІНЬ **БАЗОВА ТА ПОВНА ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА** *Перелік освітніх галузей*

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Навчальні плани II ступеня та III ступеня передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову, що є шкільним компонентом і задовольняє освітні потреби учнів та їх батьків.

Повноцінність базової та повної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету. Освітня програма не включає освітні послуги, які школа може надавати за батьківські кошти при їхньому бажанні.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів та варіативної складової, яка відповідає переліку, затвердженому наказом директора школи.

Навчальними планами старшої школи реалізуються через освітні галузі Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети і курси за вибором. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Години варіативної складової розподіляються на:

- упровадження курсів за вибором у 8 – 9-их класах «Креслення» - по 35 год.;
- додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової (в 5 класі 17,5 год. на історію України; у 10 –му класі по 35 год. на англійську мову,

українську мову та математику, 17,5 год. на хімію; в 11-му класі по 35 год. на англійську мову, українську мову та на математику)

У 5-му, 7-му та 9-му класах здійснюватиметься поділ класів на групи при вивченні інформатики відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517).

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів освіти складає 5459,5 годин/навчальний рік: зокрема у 5-му – 945 годин/навчальний рік, у 6-му – 927 годин/навчальний рік, у 7-му – 1085 годин/навчальний рік, у 8-му – 1242,5 годин/навчальний рік, у 9-му – 1260 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів середньої освіти для 10-11-х класів складає 2415 годин/навчальний рік: у 10-му класі-1260 годин/навчальний рік, у 11-му класі-1155 годин/навчальний рік .

II. ЦІЛІ ТА ЗАДАЧІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ШКОЛИ

Загальні очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Очікувані результати
1	Спілкування державною мовою	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої

		<p>думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою</p>

		<p>навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p>

		Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- урок корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

III. МОДЕЛЬ ВИПУСКНИКА

Випускник Нової української школи Яланецького ЗЗСО I-III ступенів:

- це особистість, патріот та інноватор;
- цілісна особистість, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення;
- патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення;
- інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку, конкурувати на ринку праці, вчитися впродовж життя.

Освічені українці, усебічно розвинені, відповідальні громадяни і патріоти, здатні до інновацій – ось загальна формула, до якої прагне школа і наша є не винятком. Стоячи на порозі великих змін, ми приймаємо їх і будуємо формулу «випускника» по максимуму, тому що віримо: ось хто поведе Україну в XXI століття.

Сучасний світ складний. Дитині недостатньо дати лише знання. Ще необхідно навчитися користуватися ними. Знання та вміння, взаємопов'язані з ціннісними установками учня, формують його життєві компетентності, необхідні для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці.

Ключові компетентності – це ті якості, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії та працевлаштування і які здатні забезпечити життєвий успіх молоді у суспільстві знань.

До ключових компетентностей, визначених Новою українською школою належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей у навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та

ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Усі перелічені компетентності однаково важливі й взаємопов'язані. Кожну з них діти набуватимуть послідовно, поступово під час вивчення різних предметів на всіх етапах освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння:

- уміння читати і розуміти прочитане;
- уміння висловлювати думку усно і письмово;
- критичне мислення;
- здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- ініціативність;
- творчість;
- уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення;
- уміння конструктивно керувати емоціями, застосовувати емоційний інтелект;
- здатність до співпраці в команді.

Основою такої моделі є Концепція Нової української школи.

IV. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ЙОГО ОБҐРУНТУВАННЯ

Загальноосвітній навчальний заклад Яланецького ЗЗСО I-III ступенів налічує 11 класів.

У школі навчається 145 учні.

Тип закладу: загальноосвітня школа.

Клас	Кількість учнів
1	7
2	12
3	15
4	15
5	17
6	12

7	19
8	15
9	17
10	8
11	8
Всього	145

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів:

для 1-го класу – 805 годин/навчальний рік,
 для 2-го класу – 875 годин/навчальний рік,
 для 3-го класу – 910 годин/навчальний рік,
 для 4-го класу – 910 годин/навчальний рік.
 для 5-го класу – 945 годин/навчальний рік,
 для 6-го класу – 927 годин/навчальний рік,
 для 7-го класу – 1085 годин/навчальний рік,
 для 8-го класу – 1242,5 годин/навчальний рік,
 для 9-го класу – 1260 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів середньої освіти для 10-11-х класів складає 2415 годин/навчальний рік: у 10-му класі – 1260 годин/навчальний рік, у 11-му класі – 1155 годин/навчальний рік

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани початкової школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у додатках 1 – 4.

Курс за вибором «Креслення» у 8-9-их класах вивчається згідно Листа МОН України від 19.11.2013 року №1/11-17679 за рахунок варіативної частини навчального плану. Облік курсів за вибором здійснюється на окремих сторінках класного журналу. Навчальні досягнення учнів оцінюються та виставляються до класного журналу.

Години навчальних предметів, що виражаються дробовим числом викладатимуться так:

5 клас - українська мова у I семестрі 4 години, II – 3
 5 клас – історія України у I семестрі 1 година, II – 2
 6 клас - українська мова у I семестрі 4 години, II – 3.
 7 клас - українська мова у I семестрі 3 години, II – 2.
 7 клас - хімія у I семестрі 2 година, II – 1.
 8 клас – історія України у I семестрі 2 години, II – 1.
 9 клас – історія України у I семестрі 1 година, II – 2.
 9 клас – географія у I семестрі 1 година, II – 2.
 10 клас – географія у I семестрі 1 година, II – 2.
 10 клас – історія України у I семестрі 1 година, II – 2
 10 клас – Захист України у I семестрі 1 година, II – 2.
 11 клас – історія України у I семестрі 1 година, II – 2.
 11 клас – Захист України у I семестрі 2 години, II – 1.

У 2021-2022 н.р. буде продовжено навчання учня 8-го класу Сидорука Б. з особливими освітніми потребами на індивідуальній формі навчання, згідно програми для

спеціальних загальноосвітніх шкіл для дітей з вадами розумового розвитку (помірна розумова відсталість). Організоване інклюзивне навчання у 2-му класі.

V. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Великого значення на сьогоднішній день набуває аспект педагогіки партнерства між всіма учасниками освітнього процесу.

Педагогіка партнерства (співробітництва) ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Її метою бачимо створення нового гуманного співтовариства. Головним завданням педагогіки партнерства вбачаємо:

- подолання інертності мислення;
- перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Це завдання реалізується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку школярів.

Принципи партнерства- це:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Утілюючи ідеї педагогіки партнерства, вчителю необхідно використовувати в своїй роботі не тільки стандартні методи організації навчально-виховного процесу, але в більшій мірі виявляти ініціативу і будувати навчання і виховання таким чином, щоб дитина була постійно залучена до спільної діяльності. Як інструменти педагогіки партнерства можна використовувати цікаві й захоплюючі розповіді, відверту бесіду, справедливу і незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції тощо.

Упродовж останніх років наполегливо працюємо на упровадження особистісно-орієнтованої моделі освіти, заснованої на ідеології дитиноцентризму.

Дитиноцентризм розуміється як максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів.

Актуальними для Нової української школи є такі ідеї дитиноцентризму:

- відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- активність учнів у навчальному процесі, орієнтація на інтереси та досвід учнів, створення навчального середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини;
- практична спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;
- відмова від орієнтації навчально-виховного процесу на середнього школяра і обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- виховання вільної незалежної особистості;
- забезпечення свободи і права дитини в усіх проявах її діяльності, урахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;

- впровадження шкільного самоврядування, яке під свободою і самостійністю дитини передбачає виховання гуманістичних та демократичних ідей і світогляду, необхідних сучасному суспільству.

VI. ПОКАЗНИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Одним з сучасних викликів Освітньої програми є впровадження Державного стандарту початкової освіти, нових навчальних програм для 10-11 класів. Адже ці документи мають новий зміст, спрямований на формування компетентностей в учнів, дотриманням діяльнісного та компетентнісного підходів, реалізацією інтегрованого навчання та формувального оцінювання в 1-му класі.

Всі ці параметри потребують особливої уваги як з боку адміністрації школи, так і з боку батьків, які перебувають з нами в партнерських відносинах.

До вимірювання також належать рівень виконання планів та програм, календарно-тематичне планування вчителя, а також професійно-діяльнісності якості педагогічних працівників. Особлива увага буде приділена вчителям початкових класів.

Визначаємо критерії, що містять основні індивідуально-особистісні та професійно-діяльнісні якості, необхідні для успішного виконання стратегічної мети та завдань реформування початкової освіти:

- професійно-педагогічна компетентність – обізнаність із новітніми науково обґрунтованими відомостями з педагогіки, психології, методик, інноватики для створення освітньо-розвивального середовища, що сприяє цілісному індивідуально-особистісному становленню дітей молодшого шкільного віку, здатність до продуктивної професійної діяльності на основі розвинутої педагогічної рефлексії відповідно до провідних ціннісно-світоглядних орієнтацій, вимог педагогічної етики та викликів початкової школи;
- соціально-громадянська компетентність – розуміння сутності громадянського суспільства, володіння знаннями про права і свободи людини, усвідомлення глобальних (у тому числі екологічних) проблем людства і можливостей власної участі у їх розв'язанні, усвідомлення громадянського обов'язку та почуття власної гідності, вміння визначати проблемні питання у соціокультурній, професійній сферах життєдіяльності людини та віднаходити шляхи їх розв'язання, навички ефективною та конструктивною участі в цивілізаційному суспільному розвитку, здатність до ефективною командної роботи, вміння попереджувати та розв'язувати конфлікти, досягаючи компромісів;
- загальнокультурна компетентність – здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою мистецтва, усвідомлення власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного вираження інших;
- мовно-комунікативна компетентність – володіння системними знаннями про норми і типи педагогічного спілкування в процесі організації колективної та індивідуальною діяльності, вміння вислуховувати, відстоювати власну позицію, використовуючи різні прийоми розміркувань та аргументації, розвиненість культури професійного спілкування, здатність досягати педагогічних результатів засобами продуктивної комунікативної взаємодії (відповідних знань, вербальних і невербальних умінь і навичок залежно від комунікативно-діяльнісних ситуацій);
- психологічно-фасилітативна компетентність – усвідомлення ціннісної значущості фізичного, психічного і морального здоров'я дитини, здатність сприяти творчому становленню молодших школярів та їхній індивідуалізації;

- підприємницька компетентність – вміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави;
- інформаційно-цифрова компетентність – здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства.

VII. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОГО РОКУ.

Відповідно до частин третьої та четвертої статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітній процес організовується в межах навчального року, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 1 липня наступного року

Навчальні заняття у 2021-2022 н.р. будуть організуватись за семестровою системою:

I семестр з 01 вересня по 24 грудня,

II семестр з 10 січня по 03 червня

Впродовж навчального року для учнів будуть проведені канікули:

осінні – з 27 жовтня по 31 жовтня

зимові - з 25 грудня по 9 січня

весняні – з 26 березня по 03 квітня

Рішення про структуру навчального року визначається педагогічною радою.

Додаткові канікули або перенесення термінів канікул у школі можливі з наступних причин:

- **низька температура повітря** – мінус 25 градусів за шкалою Цельсія для початкової школи; мінус 28 градусів – для середньої школи; мінус 30 градусів для учнів 10 та 11 класів;
- **низька температура у навчальних класах**, при температурі повітря в навчальних приміщеннях нижче +18 градусів проводити заняття забороняється;
- **карантин і перевищення порогу захворюваності**, карантин може бути оголошений в школі при перевищенні епідемічного порогу захворюваності в 25% від загальної кількості учнів.

Рішення про доцільність проведення навчальної практики та навчальних екскурсій заклад загальної середньої освіти прийматиме самостійно.

П'ятиденний робочий тиждень.

Заняття починаються о 08.15 для учнів 2, 3, 5, 10,11 класів, о 08.30 для учнів 1, 4,6 – 9 класів.

Після 1-го, 5-6-го уроків перерва триває 10 хв., а після 2-го, 3-го, 4-го уроків – 15 хв.

Тривалість уроків у закладі:

- для учнів 1 класу – 35 хвилин;
- для учнів 2-4 класів – 40 хвилин;
- для учнів 5-11 класів – 45 хвилин.

Відпрацювання уроків по суботах (з метою надолуження навчального матеріалу, чи продовження канікул та скорочення опалювального сезону) не допускається, оскільки це призведе до перевищення тижневого гранично допустимого навантаження на учнів.

Додаток 1

складений відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року №1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти»

**Навчальний план для 1-2 класів
Яланецького ЗЗСО І-ІІІ ступенів на 2021-2022 н.р.**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		Разом
	1/7	2/13	
Українська мова	5	5	10
Іноземна мова	2	3	5
Математика	3	3	6

Інтегрований курс «Я досліджую світ»: (галузі: мовно-літературна - 2; математична-1; природнича-2 год., , технологічна-1 год., соціальна і здоров'язбережна-0,5 год., громадянська та історична -0,5 год., інформатична – 1год.)	7	8	15
Мистецтво	2	2	4
Фізична культура	3	3	6
Усього	19+3	21+3	40+6
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	2
Індивідуальні консультації та групові заняття:	1	1	2
Математика	1	1	2
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	22	
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	23	25	48

Додаток 2

складений відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року №1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»

**Навчальний план для 3-4 класів
Яланецького ЗЗСО І-ІІІ ступенів на 2021-2022 н.р.**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		Разом
	3/ 15	4/15	
Українська мова	5	5	10
Іноземна мова	3	3	6
Математика	4	4	8

Інтегрований курс «Я досліджую світ»: (галузі: мовно-літературна - 2; математична-1; природнича, технологічна, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична –разом 4 год.)	7	7	14
Інформатика	1	1	2
Мистецтво	2	2	4
Фізична культура	3	3	6
Усього	22+3	22+3	44+6
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	2
Індивідуальні консультації та групові заняття:	1	1	2
Українська мова	1	1	2
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23	23	
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	26	26	52

Додаток 3

складений відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня» (таблиця 1)

Навчальний план для 5-9-х класів Яланецького ЗЗСО І-ІІІ ступенів з навчанням українською мовою на 2021-2022н. р.

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах					
		5/17	6/12	7/19	8/15	9/17	Разом
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2	13,5
	Українська література	2	2	2	2	2	10
	Іноземна мова	3	3	3	3	3	15
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2	10
Суспільство-знавство	Історія України	1+0,5	1	1	1,5	1,5	6+0,5
	Всесвітня історія	-	1	1	1	1	4
	Основи правознавства	-	-	-	-	1	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	1	1	-	-	3
	Образотворче мистецтво	1	1	1	-	-	3
	Мистецтво	-	-	-	1	1	2
Математика	Математика	4	4		-	-	8

	Алгебра	-	-	-	2	2	6
	Геометрія	-	-	2	2	2	6
Природо- знавство	Природознавство	2	-	-	-	-	2
	Біологія	-	2	2	2	2	8
	Географія	-	2	2	2	1,5	7,5
	Фізика	-	-	2	2	3	7
	Хімія	-	-	1,5	2	2	5,5
Технології	Трудове навчання	2	2	1	1	1	7
	Інформатика	1/1	1	1/1	2	2/2	7/4
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	5
	Фізична культура**	3	3	3	3	3	15
Разом		23,5+0,5+ 3(ф.)	26,5+ 3(ф.)	28+ 3(ф.)	28,5+ 3(ф.)	30+ 3(ф.)	136,5+0,5+15 год. (ф-ра) 4год. (поділ інф.)
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3,5	3,5	2,5	3	3	
Навчальні предмети							
Історія України							
Курси за вибором					1	1	2
Креслення					1	1	2
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33	
Всього (без урахування поділу класів на групи)		27	29,5	31	32,5	34	154 4год. (п. інф-ка)

Додаток 4

складений відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року №408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» (таблиця 2)

Навчальний план для 10-11-их класів Яланецького ЗЗСО I-III ступенів на 2021-2022н. р.

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	10/ 8	11/8	Разом
Базові предмети¹	27 +3,5+3(ф-ра)	26+3+3(ф-ра)	53+6,5+6(ф-ра)
Українська мова	2+1	2+1	6
Українська література	2	2	4
Зарубіжна література	1	1	2
Іноземна мова	2+1	2+1	6
Історія України	1,5	1,5	3
Всесвітня історія	1	1	2
Громадянська освіта	2	-	2
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3+1	3+1	8
Біологія і екологія	2	2	4
Географія	1,5	1	2,5

Фізика і астрономія	3	4	7
Хімія	1,5+0,5	2	4
Фізична культура	3	3	6
Захист Вітчизни	1,5	1,5	3
Вибірково-обов'язкові предмети			
Інформатика	2	1	3
Технології	1	2	3
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	8(3,5)	9(3)	17(6,5)
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33	
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	33,5	32	65,5+3 год. <i>(ОМЗ)</i>

